

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 497/2024
16.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Тамаре Деспотовић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 346/23 од 20.11.2023.године и Вишег суда у Шапцу Кж1 15/24 од 19.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.05.2024.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Тамаре Деспотовић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 346/23 од 20.11.2023.године и Вишег суда у Шапцу Кж1 15/24 од 19.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници К 346/23 од 20.11.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од шест месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 19.07.2023. године па надаље, а који може трајати до упућивања оптуженог у завод за извршење кривичних санкција или док не истекне време трајања казне.

Истом пресудом, на основу члана 258. став 4. ЗКП оштећена је упућена да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку, док је на основу члана 264. став 4. ЗКП окривљени ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка и судског паушала, као и на основу члана 266. ЗКП награде и нужних издатака браниоца по службеној дужности, који падају на терет буџетских средстава суда, о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем. Окривљени је обавезан да

оштећеној надокнади трошкове кривичног поступка, на основу члана 264. став 1. ЗКП, о чијој висни ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Шапцу Кж1 15/24 од 19.01.2024. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Тамара Деспотовић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или да преиначи пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за наведено кривично дело.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијане правноснажне пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама ЗКП не могу заснивати. Као незаконит доказ, бранилац истиче записник о испитивању сведока – оштећене пред ОЈТ у Лозници Кт 599/23 од 10.08.2023. године, као и на главном претресу пред Основним судом у Лозници дана 16.10.2023. године, која, као привилеговани сведок, пре испитивања пред ОЈТ и на главном претресу, није упозорена на право из члана 94. став 1. ЗКП, односно на право да у предметном поступку може да ускрати сведочење, с обзиром на то да је са окривљеним живела у ванбрачној заједници. Поред тога, бранилац истиче и да је исказ сведока мал.ББ дат на записнику о испитивању сведока ОЈТ у Лозници Кт 599/23 од 10.08.2023. године незаконити доказ, јер је мал. ББ са окривљеним и оштећеном, која јој је мајка, живела у трајној заједници живота, те имајући у виду њен узраст и да у време давања исказа пред ОЈТ у Лозници није имала навршених 10 година живота, није могла ни бити испитана као сведок, изузев ако то окривљени захтева, у смислу одредбе члана 94. став 2. ЗКП, па су оваквим поступањем повређене одредбе ЗКП и на тако изведеним доказима се не може заснивати пресуда.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 94. став 1. тачка 1) ЗКП, прописано је да је од дужности сведочења ослобођено лице са којим окривљени живи у браку, ванбрачној или другој трајној заједници живота.

Према томе, однос из цитиране законске одредбе треба да постоји у време када сведок даје исказ.

У време испитивања оштећене ВВ у својству сведока пред ОЈТ у Лозници дана 10.08.2023. године, као и приликом испитивања сведока мал. ББ пред ОЈТ у Лозници од истог датума, као и на главном претресу дана 16.10.2023. године, ванбрачна заједница између окривљеног и сведока – оштећене је престала да постоји, тако да оштећена није имала својство привилегованог сведока, а њена малолетна ћерка није била члан породице у смислу члана 112. КЗ, као дете ванбрачне супруге, из ког разлога суд није ни био дужан да је пре испитивања упозори да је ослобођења од дужности сведочења, у смислу одредбе члана 94. ЗКП.

Следствено изнетом, а како из списка предмета произлази да је сведок оштећена ВВ, на главном претресу одржаном дана 16.10.2023. године, испитана у складу са законским одредбама које се односе на испитивање сведока, то наведени исказ, по оцени овога суда, представља законит доказ који је могао бити коришћен у кривичном поступку. Одредба члана 94. став 1. тачка 1) ЗКП примењива је само док траје заједница живота сведока и окривљеног, због чега се ослобођење од сведочења не односи на конкретну ситуацију, па стога заснивањем пресуде на исказу оштећене ВВ, као и мал. ББ, ћерке оштећене, датим без упозорења и одговора у смислу члана 94. ЗКП није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју бранилац у захтеву неосновано указује.

Врховни суд налази да бранилац окривљеног неосновано указује и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем да ванбрачна заједница није постојала у време вршења кривичног дела, због чега се, према ставу одбране у радњама окривљеног не стичу битни елементи кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим и осуђен побијаном правноснажном пресудом.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 194. став 1. КЗ, прописано је да кривично дело насиље у породици чини онај ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице.

Из чињеничног описа кривичног дела датог у изреци првостепене пресуде произлази да је окривљени АА у урачунљивом стању, свестан свога дела и чије је извршење хтео, „применом насиља, дрским и безобзирним понашањем, угрозио

спокојство и телесни интегритет своје ванбрачне партнерке са којом је живео у заједници живота, оштећене ВВ.. на тај начин што је у изнајмљеном стану у улици ... број ..., вређао и викао на оштећену називајући је ку.вом, врачом, па је ударао шаком по њеној десној руци, хватао за ту руку и гурао, па је оштећена падала на кревет и говорила му да не виче, и хтела да изађе на улазна врата, али он то није дозволио, већ је вукао за руку и стално вређао....отргла се од њега и скочила са терасе која се налази у приземљу зграде на тло.. и док је лежала на тлу окривљени је пришао и вукао за тело, како би је увукао у зграду, при чему је био свестан да је његово дело забрањено“.

По оцени овог суда, чињенични опис радње извршења дат у изреци првостепене пресуде садржи све чињенице и околности које представљају законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом и то како оне које се тичу радње извршења кривичног дела, тако и последице.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног неосновани су у погледу истицања да у време извршења кривичног дела нија постојала ванбрачна заједница између окривљеног и сведока оштећене, као неопходан услов да би се радило о овом кривичном делу, из разлога што је у време догађаја описаног у изреци правноснажне пресуде постојала ванбрачна заједница, а управо несугласице у таквој заједници и тренутни прекид представљају мотив за извршење кривичног дела како произлази из чињеничног описа у изреци пресуде.

Окривљени је, супротно наводима у захтеву, на начин описан у изреци првостепене пресуде која је потврђена другостепеном пресудом, описаним радњама извршеним на дан 18.07.2023. године, угрозио телесни интегритет и спокојство оштећене, због чега се као неосновани оцењују наводи браниоца окривљеног којима указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић